

Inheemse en uitheemse modderkruipers herkennen

In Nederland komen van nature de grote modderkruiper, kleine modderkruiper en het biermpje voor. Recent heeft de Noord-Aziatische modderkruiper zich gevestigd in Limburg (2012) en werd ontdekt dat er ook een hybridevorm van de kleine modderkruiper voorkomt. Ook zijn er in de aquariumhandel nog andere soorten die zich potentieel kunnen vestigen. Hoog tijd voor een herkenningkaart die helpt bij het op naam brengen van deze soorten en daarmee bijdraagt aan tijdige signalering.

De herkenning van de kleine modderkruiper en het biermpje is relatief eenvoudig op basis van het aantal bekdraden (6) en het kleurpatroon. De grote modderkruiper heeft net als de Aziatische modderkruipers 10 bekdraden, maar is goed te onderscheiden door de duidelijke donkere en lichtgeel tot oranje gekleurde lengtebanen op de flanken. De herkenning van met name de Aziatische modderkruipers is lastig. Zo zijn de uitheemse Noord-Aziatische modderkruiper en de Aziatische modderkruiper op basis van uiterlijke kenmerken – voor zover bekend – niet van elkaar te onderscheiden. De gelijkende *Paramisgurnus dabryanus* is wel te onderscheiden van de andere soorten, onder andere door te letten op de vorm van de schub op de borstvin bij mannetjes.

De herkenningkaart geeft daarnaast informatie over het onderscheid tussen mannetjes en vrouwtjes. Ook wordt toegelicht hoe je kunt vaststellen of er bastaardmodderkruipers (hybriden van de kleine modderkruiper) aanwezig zijn, op basis van lengte en geslachtsverhoudingen. Van alle soorten zijn duidelijke foto's opgenomen die de kenmerken illustreren. Dikker papier, met een speciale waterafstotende coating, maakt de kaart ook geschikt voor in het veld. Deze herkenningkaart helpt de betrouwbaarheid en kwaliteit van de gegevens die verzameld worden te vergroten en is ook bedoeld om het veldonderzoek naar exotische vissen te stimuleren.

De herkenningkaart is meegestuurd met het tijdschrift RAVON 89 (juni) en deze nieuwsbrief Schubben & Slijm. Daarnaast zal deze beschikbaar zijn in onze stand. Deze herkenningkaart is, net als onze andere herkenningkaarten, ook te downloaden via www.ravon.nl/Herkenningkaarten.

Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*)

Kenmerken

- 10 bekdraden
- Kleur: duidelijk patroon van donkere en lichtgeel tot oranje gekleurde lengtebanen op de flanken.
- geen zwarte vlek op basis staartvin
- mannetjes: geen verdikte schub op borstvin

Noord-Aziatische modderkruiper (*Misgurnus bipartitus*)

Kenmerken

- 10 bekdraden
- Kleur: egaal slijkeurig met een gemarmerd tot spikkelachtig patroon, zonder duidelijke lengtebanen.
- meestal zwarte vlek op basis staartvin
- mannetjes met verdikte schub op borstvin (vorm = rond)
- let op: niet te onderscheiden van de Aziatische modderkruiper!

Andere soorten modderkruipers uit Azië

In de (internationale) aquariumhandel zijn nog een aantal andere soorten modderkruipers uit Azië aanwezig, die zich potentieel ook in Nederland kunnen vestigen. Het gaat daarbij met name om *Paramisgurnus dabryanus* (die in Nederland in afgesloten vijvers een decennium weet te overleven) en de Aziatische modderkruiper (*Misgurnus anguillicaudatus*). Daarnaast zijn ook *Misgurnus mizolepis* en *Misgurnus zohaby* niet uit te sluiten in de handel. Deze modderkruipers uit Azië zijn op uiterlijke kenmerken zeer moeilijk van elkaar te onderscheiden (inclusief van de Noord-Aziatische modderkruiper). Daarnaast is er ook nog geen consensus over hun taxonomische status. Hieronder worden de twee meest in de handel voorkomende soorten toegelicht.

Aziatische modderkruiper (*Misgurnus anguillicaudatus*)

Kenmerken

- De Aziatische modderkruiper lijkt zeer sterk op de Noord-Aziatische modderkruiper. De modderkruipers uit Azië zijn bovendien zeer variabel van kleur en tekening. Op basis van uiterlijke kenmerken is onderscheid met de Noord-Aziatische modderkruiper daardoor niet mogelijk. Genetische analyse kan uitsluitend geven.

Paramisgurnus dabryanus

Kenmerken

- 10 bekdraden
- Kleur: zeer variabel van slijkeurig tot lichtoranje, egaal of met een gemarmerd tot spikkelachtig patroon, geen duidelijke lengtebanen.
- geen zwarte vlek op basis staartvin
- vaak een hoge ledigere creel (opstaande rand) aan link- en rechterzijde vanaf anaalvin naar achteren
- mannetjes met verdikte schub op borstvin (vorm = schopvormig)

Samenvatting en vormgeving: Jelger Herder (RAVON)
Met medewerking van Theo Schuurman
Fotografie: Jelger Herder en NCFishes.com Team (beide *Misgurnus anguillicaudatus*)
Meer mogelijk gemaakt door het Team Invasieve Exoten van de NFWA

Stichting RAVON
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
www.ravon.nl

Verder lezen?

Soortteksten modderkruipers, inclusief exoten die zich al in Nederland gevestigd hebben: <https://www.ravon.nl/vissen>

Noord-Aziatische modderkruipers.
(Foto: Jelger Herder)